

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2025

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a X-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Încercarea lui Carol I de a domni fără Parlament (1629-1640), prin găsirea altor surse de venituri (cumpărarea posturilor administrative, monopol; reînstituirea drepturilor mai vechi ale monarhiei feudale) va provoca opoziție și procese juridico-politice spectaculoase, orientate împotriva Coroanei. [...]”

Expresia ideologică a conflictului pe cale de a se naște a fost apropierea, la început secretă, dar ulterior publică a Coroanei de catolicism [...]. Atașamentul față de protestantism avea semnificația contestării deciziei papale de a împărți lumea între Spania și Portugalia [...], a unei declarații de război față de superputerea catolică mondială a Spaniei și față de tendințele absolutiste manifestate de aceasta, adică față de dizolvarea stărilor și a Parlamentului de către monarhia absolutistă. Opoziția micii nobilimi și a burgheziei va primi din partea Coroanei semnalul unei schimbări importante prin noua politică bisericească dusă de arhiepiscopul de Canterbury, William Laud [...]. Încercarea sa, susținută și de calitatea de Lord cancelar [...] pe care o dobândise, de a recâștiga o parte din averile mănăstirești pierdute de către biserică prin secularizare în momentul de apogeu al Reformei [...], va afecta starea materială a unei părți a [...] burgheziei, parte care își dobândise averile tocmai prin intermediul Reformei.” (Imanuel Geiss, *Istoria lumii din Preistorie până în anul 2000*)

B. „Odată proclamată, independența trebuia cucerită. Au fost necesari, pentru aceasta, aproape șapte ani [...], în care o armată regulată se înfruntă cu o trupă improvizată, iar puterea organizată și recunoscută se confruntă cu autoritățile insurecționale. [...] O problemă pur militară era aceea că insurgenții nu aveau decât o armată înjghebată în pripă, care trebuia să se lupte cu cele mai bune trupe regulate din Europa. În plus, obligați să înfrunte o armată permanentă, coloniștii care se înrolaseră erau voluntari, pe jumătate soldați și pe jumătate cultivatori. [...]”

În fața unui raport de forțe atât de dezavantajos, căutarea unor aliați era o necesitate. Împotriva Angliei, insurgenții nu se puteau adresa decât celeilalte puteri maritime, Franța [...]. Franklin avea să fie negociatorul abil al acestei alianțe, a cărei înfiripare se încadrează între cele două victorii: capitularea, la Saratoga (1777), a unor trupe engleze [...], face Guvernul francez să hotărască să semneze tratatul de alianță; patru ani mai târziu (1781), o altă capitulare, de data asta a unei garnizoane replate într-o fortăreață din Yorktown, vine să încununeze operațiunile [...]. Franța aducea Americii bani, arme, un corp expediționar, o escadră și alianța spaniolă.” (René Rémond, *Istoria Statelor Unite ale Americii*)

C. „Victoria de la Saratoga a nimicit trupele britanice din nord, a intensificat conflictul intern [...] și a atras atenția Europei că lupta celor 13 colonii nu este o simplă rebeliune, ci un război național [...] împotriva Metropolei. [...] Pe de altă parte, această victorie, cât și setea Franței de a recupera Canada, Indiile de Vest și de a zdruncina pozițiile Angliei au dus la încheierea tratatului de alianță din februarie 1778. [...]”

Washington a reperat victoria de la Yorktown, la 19 octombrie 1781, cu o armată combinată americană și franceză de 16 000 de oameni. Trupele engleze au început să se predea [...].

În același timp, flotele Franței, Spaniei și Olandei scoteau din luptă navele engleze, extinzând războiul naval și asupra Indiilor britanice.

Anglia și-a dat seama în 1782 că șansele de a birui sunt nu numai minime, dar chiar imposibile [...] și începe să ducă tratative directe cu foștii „rebeli”. [...]

Franța ar fi continuat războiul, dar resursele financiare erau în impas, plus că englezii repertaseră între timp o victorie navală asupra flotei în Marea Antilelor, și astfel se ajunge la încheierea Tratatului de la Versailles (septembrie 1783).“

(Nicolae Ciachir, *Istoria universală modernă, 1642-1789*)

D. „La 10 mai 1775, când știrea despre Lexington și Concord era pe buzele tuturor americanilor, s-a întrunit la Philadelphia al doilea Congres Continental. [...]

Congresul adoptă o linie care lăsa calea liberă spre împăcare. Aprobă rezistența armată [...], preluă unitățile de milițieni constituite ad-hoc ce încercuiau trupele engleze din Boston, ca „Armata coloniilor Unite”, numi comandant șef al acestei armate pe colonelul George Washington și luă multe alte măsuri de organizare a rezistenței armate. [...]

Pendulând între radicali și conservatori, între rezoluții și măsuri belicoase și memorii de împăciuire către rege și parlament, Congresul se străduia să mobilizeze și să organizeze forțele Americii. [...]

Americanii duceau lupte defensive, ceea ce le asigura un avantaj; bărbații știau să mănuiască armele, fiind, în genere, buni trăgători. Superioritatea morală era de partea americanilor; luptau pentru o cauză dreaptă și revoluția era în inimile maselor largi.

Rezistența Americii fu primită cu admirație de către spiritele înaintate din țările europene. Unii, partizani înfocați ai ideilor revoluției americane, au trecut oceanul și s-au înrolat în armata revoluției.”
(Alexandru Vianu, *Istoria SUA*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei D, două consecințe ale întrunirii Congresului Continental. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei C, două cauze ale încheierii Tratatului de la Versailles. **4 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei A, două cauze ale conflictului dintre rege și societatea engleză. **4 puncte**
4. Formulați o opinie referitoare la ajutorul primit de trupele americane în conflictul cu Metropola, susținând-o cu câte o informație selectată din sursele B, C și D. **8 puncte**
5. Prezentați două elemente de continuitate în desfășurarea acțiunilor din cadrul revoluției franceze (1789-1795). **10 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice relevante, afirmația conform căreia *problema orientală* are consecințe asupra Țărilor Române în secolul al XVIII-lea. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Analizați comparativ, în aproximativ trei-patru pagini, **statul și societatea din spațiul european în secolul al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea**, având în vedere:

- prezentarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre evenimentele din anul 1821 și cele din anul 1848 desfășurate în spațiul românesc;
- menționarea a două fapte istorice referitoare la conflictele din spațiul european în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prezentarea unei consecințe a unuia dintre aceste fapte în domeniul politic, respectiv a unei consecințe a celuilalt fapt în domeniul economic;
- menționarea a două asemănări și a două deosebiri dintre regimurile politice comunist și fascist din perioada interbelică, referitoare la politica internă;
- formularea unei opinii referitoare la existența continuității în evoluția relațiilor internaționale din anii 1919-1939 și susținerea acesteia cu două argumente istorice.

Notă !

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea sintezei**, **evidențierea relației cauză-efect**, **susținerea opiniei cu argument istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea sintezei în limita de spațiu precizată**.